

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Agder Energi Varme AS
Serviceboks 603
4606 KRISTIANSAND S

Vår dato: 23.06.2016

Vår ref.: 201005820-17

Arkiv: 611

Deres dato:

Deres ref.:

Saksbehandler:

Jørgen Kocbach Bølling

22959854/jboe@nve.no

Agder Energi Varme AS - Oversendelse av revidert konsesjon for fjernvarmeanlegg i Arendal kommune, Aust-Agder fylke

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) gir ved dette Agder Energi Varme AS (AEV) revidert konsesjon for deres fjernvarmeanlegg i Arendal kommune, Aust-Agder fylke. Tillatelsen innebærer;

- Endring av konsesjonsgrense. Konsesjonsområdet er vesentlig innskrenket flere steder. I tillegg er det gitt tillatelse til en mindre utvidelse i området ved jernbanestasjonen.
- Utvidelse av Parkveien varmesentral og installasjon av 4 MW trepulverkjel. Varmesentralens øvrige tekniske installasjoner er korrigert i henhold til det som er realisert.
- Eksisterende varmesentraler på Barbu og Arena tas inn i konsesjonen.
- Utvidet frist for ferdigstilling av anlegget.

NVEs tillatelse sendes tiltakshaver som vedlegg. Den reviderte konsesjonen er også tilgjengelig på NVEs nettsted: www.nve.no/fjernvarme. Denne tillatelsen kan påklages, se opplysninger i konsesjonsdokumentet. Eventuelle klager vil bli sendt AEV til uttalelse før saken legges frem for Olje- og energidepartementet.

Vi ber AEV om å underrette berørte grunneiere/ rettighetshaverne om tillatelsen. Underretningen skal etter forvaltningsloven gi opplysninger bl.a. om klageadgang, klagefrist og retten til å se sakens dokumenter.

Søknad

AEV søkte 14.04.2016 om endret fjernvarmekonsesjon i Arendal. Det søkes om å endre konsesjonsgrensene som følge av endringer i forventet kundegrunnlag. Samtidig søkes varmesentralen i Parkveien utvidet, da dette vil gi mulighet for forbedret økonomi i anlegget gjennom tilgang på rimeligere brensel, og økning i anleggets fornybarandel. I eksisterende fjernvarmekonsesjon er fristen for ferdigstilling av anlegget satt til 01.01.2016. Denne søkes utvidet til 01.01.2021, i tråd med realiteten i fjernvarmeutbyggingen og etableringen av det nye anlegget i Parkveien varmesentral. Vedlagt søknaden ligger blant annet plan- og fasadetegninger, og søknad til Arendal kommune vedrørende planendringer for etablering av den nye delen av Parkveien varmesentral.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

AEV har i brev av 04.06.2016 redegjort for lokaliseringen av to eksisterende varmesentraler, Barbu og Arena, inne i konsesjonsområdet i Arendal.

NVEs behandling

NVE sendte søknaden på en høring 15.04.2016, med høringsfrist 30.05.2016.

Følgende instanser fikk søknaden på høring: Arendal kommune, Aust-Agder fylkeskommune, Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) – Region Sør. I tillegg påla vi AEV om å orientere berørte naboer rundt Parkveien varmesentral om de omsøkte endringene, i tråd med plan- og bygningslovens regelverk for nabovarsling.

Innkommne merknader

Aust-Agder fylkeskommune ved Fylkesrådmannens kontor skriver i e-post av 29.05.2016 at det i tråd med Energiplan Agder og Regionplan Agder er ønske om utvikling av fjernvarme i Arendal. De mener at det er positivt at det legges til rette for høyere fornybarandel og utnyttelse av lokalt råstoff i forbindelse med installasjon av ny 4 MW trepulverkjel i Parkveien varmesentral. For øvrig stiller de spørsmål ved tidspunktet for innskrenkning av konsesjonsområdet da det foreligger store planer for tett byutvikling i Arendal. Det vises i denne sammenheng til flere planarbeider. Fylkeskommunen mener at det hadde vært positivt om byutviklingen kunne basere seg på fjernvarme, og mener at dette vil være vanskelig å oppnå dersom nye områder blir liggende i periferien av AEV sitt konsesjonsområde.

Som nabo til den planlagte utbyggingen av Parkveien varmesentral skriver fylkeskommunen i e-post av 25.05.2016 at de er positive. De kan ikke se at verken ansatte eller leietagere vil få noen ulemper som følge av den beskrevne utvidelsen av varmesentralen.

Arendal bystyre uttaler i brev av 27.05.2016 at det er positivt at det nå legges til rette for høyere fornybarandel og utnyttelse av lokalt råstoff i forbindelse med installasjon av ny 4 MW trepulverkjel i Parkveien varmesentral. Vedrørende utvidelse av denne varmesentralen har Arendal kommune ingen merknader til de foreslåtte bygningsendringene. De skriver at endringene av varmesentralen er i samsvar med vedtatt reguleringsplan for området. Begrunnelsen for tiltaket, å øke fornybarandelen, er viktig og i tråd med Arendal kommunes mål og ønsker.

Vedrøre innskrenkningen av konsesjonsområdet skriver kommunen at de tar til etterretning at energiselskap kan endre konsesjongrensen. De konstaterer at etablert praksis ved innskrenkning begrunnes med at en konsesjon er en tillatelse og ikke en plikt for konsesjonæren. Samtidig skriver de at kommunen anser anlegg for fjernvarme og fjernkjøling som en langsiktig og bærekraftig varme/kjøleløsning i bymessige strøk, som de mener ikke bør være salderingspost for kortsiktige og bedriftsøkonomiske lønnsomhetskalkyler. Som fylkeskommunen stiller kommunen spørsmål ved tidspunktet for reduksjon av konsesjonsområdet, og viser til at det foreligger planer for tett byutvikling i Arendal. Kommunen skriver at det er positivt for byutviklingen i Arendal om den kan baseres på fjernvarme og fjernkjøling. Dette mener de at vil bli krevende å oppnå når AEV sitt nye konsesjonsområde blir sterkt redusert.

I kommunens høringsuttalelse blir også et annet byutviklingsområde omtalt, Langbrygga – Barbu. Kommunen ser det som viktig at det anlegget AEV har etablert i Barbu blir tatt inn i konsesjonen. I utgangspunktet var energisentralen her tenkt som midlertidig når det gjelder varme. De opplyser at dette primært er en fjernkjølesentral som ikke er underlagt konsesjonsplikt. Kommunen bestemte for en tid tilbake at det skulle være en felles energiforsyning for varme og kjøling på området. Planen var å koble denne sammen med hovednett, men det har ifølge AEV ikke vært mulig å finne økonomi eller praktiske løsninger for dette da varmebehovet på området er begrenset.

Arendal kommune tar søknaden om utvidet ferdigstillelsesdato, til 01.01.2021, til etterretning.

NVEs vurdering

Utvidelse av Parkveien varmesentral

NVE konstaterer at det ikke har kommet merknader til den planlagte endringen av Parkveien varmesentral. Omsøkte bygningsmessige endringer av Parkveien varmesentral er etter NVEs vurdering godt tilpasset den eksisterende delen av varmesentralen. NVE konstaterer at utbyggingen er i samsvar med vedtatt reguleringsplan for området. Varmesentralen i Parkveien har utslippstillatelse fra Fylkesmannen i Aust-Agder, og NVE konstaterer at AEV har opplyst Fylkesmannen om utvidelsen av anlegget. Anlegget vil medføre økt transport av brensel til varmesentralen med 3 semitrailere per uke. Dette vil etter NVEs vurdering ikke gi vesentlige virkninger for omgivelsene. NVE slutter seg til uttalelsene fra fylkeskommunen og kommunen om at det er positivt at installasjonen av en 4 MW trepulverkjel legger til rette for høyere fornybarandel og utnyttelse av lokalt råstoff.

NVE vil i konsesjonen sette vilkår om at anlegget skal etableres slik det er fremlagt i søknad av 14.04.2016. Konsesjonær er selv ansvarlig for at alle krav til bygg i teknisk forskrift oppfylles så langt de passer. Dersom det viser seg at anlegget skal bygges vesentlig annerledes enn det som fremgår av søknaden skal tiltakshaver oversende en detaljplan som skal godkjennes av NVE. Tiltakshaver kan da ikke igangsette byggearbeider før NVE har tatt stilling til detaljplanen. NVE minner i denne sammenheng om at konsesjonsbehandlede varmesentraler er fritatt kommunal byggesaksbehandling, jfr SAK10 § 4-3 «Unntak fra krav i Plan- og bygningslovgivningen for visse tiltak som behandles etter andre lover».

Innskrenkning av konsesjonsområdet

NVE konstaterer at både fylkeskommunen og kommunen stiller spørsmål til omsøkte innskrenking av konsesjonsområdet i Arendal, og tidspunktet for dette. Det vises til flere planarbeider tilknyttet en forventet utvikling av bystruktur, som muligens kan tilknyttes fjernvarmeanlegget.

NVE vil påpeke at fjernvarmekonsesjonen ikke medfører plikt til å bygge ut fjernvarme og tilknytte kunder der dette viser seg økonomisk ufornuftig. Søknaden om innskrenkning av konsesjonsområdet samsvarer således med NVEs veiledning og råd til fjernvarmeutbyggerne. På denne måten reduseres muligheten for at enkeltbygg pålegges tilknytningsplikt, uten at fjernvarmen kan tilknyttes innen et rimelig tidsperspektiv. Dersom AEV på et senere tidspunkt ser at det blir aktuelt å levere fjernvarme til bygg utenfor konsesjonsområdet kan de søke om å utvide konsesjonsområdet gjennom en forenklet søknad. Spesielt i områder som tidligere er vurdert i sammenheng med fjernvarme vil NVE raskt kunne behandle og eventuelt meddele en ny revidert konsesjon, slik at kundegrunnlaget det er rasjonelt at tilknyttes fjernvarmeanlegget ikke går tapt.

NVE konstaterer at det finnes to mindre bygg som er pålagt tilknytning til fjernvarmeanlegget i området som søkes ut av konsesjonsområdet. AEV informerer imidlertid om at disse to kundene vil bli kontaktet slik at de kan finne en løsning. Dette kan enten være at AEV fortsetter som varmeleverandør, eller at de aktuelle kundene overtar eksisterende midlertidige varmeløsninger. NVE tar dette til etterretning.

Barbu og Arena varmesentraler

Barbu varmesentral ble ifølge AEVs redegjørelse satt i drift i 2013, og vil ved ferdigstillelse bestå av to varmepumper på til sammen 0,5 MW, og to elkjeler på til sammen 0,9 MW. Denne varmesentralen forsyner i dag et begrenset lokalt fjernvarmenett, og AEV opplyser at det ikke er realistisk å knytte dette anlegget til hovedanlegget, da varmebehovet i området er begrenset. De skriver at anlegget ble bygget på grunn av kjølebehov i kundegrunnlaget på Barbu, og at anlegget ved en eventuell sammenkobling

med hovedrørnettet i fjernvarmeanlegget vil bli en ren kjølesentral. Anlegget er behandlet etter plan- og bygningsloven av Arendal kommune.

Arendal kommune skriver i sin høringsuttalelse at varmemproduksjonen i anlegget på Barbu var tenkt som midlertidig, frem til en planlagt fremtidig sammenkobling til fjernvarmeanlegget. På basis av at AEV nå har funnet dette økonomisk vanskelig er tidspunktet for å søke varmeanlegget inn i konsesjonen i tråd med NVEs veiledning for bruk av midlertidige varmesentraler. Anlegget har enda ikke stått i mer enn fem år. NVE viser i denne sammenheng til vår fjernvarmeveileder fra 2011. Her fremgår det at en midlertidig varmesentral også skal ha en størrelse og utforming som viser at denne ikke har en permanent funksjon, og normalt sett være en rimelig installasjon basert på konvensjonelt brensel. NVE konstaterer at en varmepumpe med sjøvannsopptak osv. ikke er en slik installasjon. Vi vurderer på dette grunnlag at varmesentralen er etablert i strid med konsesjonsregelverket. Eventuelle reaksjoner på utbygging i strid med gjeldende konsesjon vil, hvis aktuelt, omtales i eget brev fra NVE.

Arena varmesentral er plassert i underetasjen på Amfi Arena kjøpesenter i Arendal sentrum. Varmesentralen ble først bygd som en ren kjølesentral, og ble behandlet etter plan- og bygningsloven sammen med behandlingen av kjøpesenteret. AEV opplyser at den varmeproduserende elkjelen på 1,2 MW ble etablert i 2009, etter at anlegget for øvrig var etablert. Ettersom fjernvarmerørene går gjennom kjølesentralen var tilkoblingen enkel og medførte ingen synlige anleggsarbeider. AEV opplyser at denne elkjelen var ment som en hjelp under utbyggingen av fjernvarmenettet. Den har blitt stående og fungerer i dag kun som en sikkerhet. NVE konstaterer at denne kjelen faller inn under rammene av midlertidighet fastsatt i vår veiledning fra 2011.

Utvidelse av frist for ferdigstillelse av fjernvarmeanlegget

Anlegget har i tidligere konsesjon hatt en frist for ferdigstillelse satt til 01.01.2016. Fristen søkes nå utvidet til 01.01.2021. NVE konstaterer at dette er i tråd med realiteten i fjernvarmeutbyggingen og etableringen av det nye anlegget i Parkveien varmesentral.

Annet

De omsøkte tiltakene gir ikke virkninger for kulturminner og berører ikke naturmangfold ut over det som allerede er behandlet i medhold av energiloven eller plan- og bygningsloven. NVE har på dette grunnlag ikke vurdert saken i henhold til kulturminneloven og naturmangfoldloven.

NVEs vedtak

NVE gir i medhold av energiloven § 5-1 Agder Energi Varmer AS konsesjon som omsøkt. Konsesjonen er gitt med standard vilkår. Fjernvarmeanlegget skal etableres i samsvar med andre aktuelle krav etter energiloven og annen lovgivning. Blant annet nevnes:

Effektoppdekning: Konsesjonær plikter å tilfredsstille NVEs krav til effektoppdekning i fjernvarmenettet, N-1 kriteriet. I dette ligger det at største produserende enhet skal kunne falle ut i høylast, uten at anlegget mister evnen til å tilfredsstille fjernvarmenettets effektbehov.

Tilsyn: NVE fører tilsyn med konsesjonspliktige fjernvarmeanlegg, herunder oppfylling av vilkår, drift og vedlikehold av anlegget og beredskap. Tilsynet er gebyrfinansiert.

Utslipp til vann og luft: Fjernvarmeanlegg må drives i samsvar med forurensningslovens krav. Konsesjonær plikter å ta kontakt med Fylkesmannen for å avklare om det er nødvendig med utslippstillatelse etter dette lovverket.

Med hilsen

Arne Olsen
seksjonssjef

Jørgen Kocbach Bølling
seniorrådgiver

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg:

Kopi til:

Arendal kommune
Aust-Agder fylkeskommune
Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) - Region Sør
Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder